



COMMISSIE
VOOR BOEKHOUDKUNDIGE NORMEN

50

Oprichting en opdracht

De Commissie werd opgericht door het koninklijk besluit van 21 oktober 1975 houdende oprichting van een Commissie voor Boekhoudkundige Normen.

De Commissie heeft als autonoom adviesorgaan tot taak:

- de regering en de Kamers van advies te dienen, op hun verzoek of op eigen initiatief, op het gebied van de boekhouding en van de jaarrekeningen;
- de boekhoudkundige doctrine te ontwikkelen en, via adviezen of aanbevelingen, de principes te bepalen van een regelmatige boekhouding;
- het uitbrengen van gemotiveerde adviezen omtrent individuele vragen om afwijking van de wetgeving gericht door ondernemingen aan hetzij de Minister van Economische Zaken, hetzij aan de Minister van Middenstand.

Samenstelling

Voorzitter

DHR. JAN VERHOEYE

Benoemd op voorstel van de Minister voor Ondernemen en Vereenvoudigen

Leden

MEVR. V. TAI

DHR. L. VAN BRANTEGEM

Benoemd op voorstel van de Minister van Financiën

DHR. R. QUINART

Benoemd op voorstel van de Minister van Begroting

DHR. H. VAN PASSEL

Benoemd op voorstel van de Raad van het Instituut der Bedrijfsrevisoren

MEVR. M. CLAES

Benoemd op voorstel van de Raad van het Instituut van de Accountants en Belastingconsulenten

MEVR. V. SLEEUWAGEN

Benoemd op voorstel van de Raad van het Beroepsinstituut van Erkende Boekhouders en Fiscalisten

MEVR. C. COLLET

Benoemd op voorstel van de Minister van Middenstand, gekozen op dubbele lijsten voorgesteld door de representatieve organisaties van de Middenstand

MEVR. L. PINTE

DHR. B. COLMANT

MEVR. V. GODDEERIS

DHR. I. DIERICKX

Benoemd op voorstel van de Centrale raad voor het Bedrijfsleven

DHR. B. AMEYE

Benoemd op voorstel van de Minister van Economie

DHR. G. GIROULLE

Benoemd op voorstel van de Minister van Justitie

MEVR. C. DENDAUW

Benoemd op voorstel van de Minister van Middenstand

DHR. T. LHOEST

Benoemd op voorstel van de Commissie voor het Bank-, Financie- en Assurantiewezen

Secretariaat vaktechnische zaken

MEVR. SADI PODEVIJN

Wetenschappelijk secretaris

DHR. SERGE ROMPTEAU

Wetenschappelijk secretaris

MEVR. CÉLINE ALEXANDRE

Wetenschappelijk secretaris

MEVR. ELS GOSSÉ

Wetenschappelijk secretaris

Vertaalster

MEVR. NATASA IVACIC

Secretariaat administratieve zaken

MEVR. MICHELINE LAVENDOMME

Management assistant



INHOUDSOPGAVE

50

<i>Interimdividend versus tussentijds dividend advies 2009/1, 14 januari 2009</i>	5
<i>Inleiding</i>	5
I. HET INTERIMDIVIDEND	6
II. HET TUSSENTIJDSDIVIDEND	10
<i>In België gevestigde vennootschappen naar buitenlands recht: toepassingsgebied van artikelen 81, 82, 83 en 107 van het Wetboek van Vennootschappen advies 2009/2, 14 januari 2009</i>	15
<i>Inleiding</i>	15
I. VERPLICHTE OPENBAARMAKING VAN DE (STATUTAIRE) JAARREKENING	20
A. <i>Vennootschappen die, gelet op hun rechtsvorm, hun jaarrekening zowel in België als in hun thuisland moeten openbaar maken</i>	20
B. <i>Vennootschappen opgericht in een rechtsvorm waarvoor in België een wettelijke verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening bestaat, terwijl dat niet het geval is in hun land van herkomst</i>	24
1. Extra-Europese kapitaalvennootschappen	24
2. Andere buitenlandse (Europese of extra-Europese) vennootschappen	25

C.	<i>Buitenlandse vennootschappen die – indien zij vennootschappen naar Belgisch recht zouden zijn – rekening houdend met hun rechtsvorm en/of hun geringe omvang, niet verplicht zouden zijn hun jaarrekening openbaar te maken</i>	28
II.	VERPLICHTING TOT OPENBAARMAKING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING	29
III.	SANCTIES	31
A.	<i>Bij de vestiging</i>	31
B.	<i>Na de vestiging</i>	31
	<i>Boekhoudkundige verwerking van kapitaalsubsidies waarvan de toekenning en/of de uitbetaling over verschillende jaren wordt gespreid advies 2009/3, 11 februari 2009</i>	33
	<i>Inleiding</i>	33
I.	OVERZICHT VAN DE ALGEMENE BEGINSELEN	34
II.	BEOORDELING VAN HET VASTSTAAND KARAKTER VAN HET RECHT OP EEN SUBSIDIE	35
A.	<i>Vaste en onvoorwaardelijke verbintenissen</i>	35
B.	<i>Vaste verbintenis onder opschortende voorwaarde</i>	36
1.	De opschortende voorwaarde is vervuld	36
2.	De vervulling van de opschortende voorwaarde is onzeker op de datum waarop de jaarrekening wordt opgesteld	36
3.	Het staat vast dat de voorwaarde wel / niet zal worden vervuld	37
C.	<i>Eventuele rechten</i>	38
III.	VOORBEELDEN	38
A.	<i>Voorbeeld 1: Subsidie verkregen om de aanschaffing te financieren van materiële vaste activa, met gespreide uitbetaling over 20 jaar</i>	39
1.	Principes	39
2.	Inresultaatneming van de kapitaalsubsidie	40
3.	Schuldaflossingsplan	41
4.	Boekingen	41



<i>B. Voorbeeld 2: Stroom van over 20 opeenvolgende jaren te verkrijgen subsidies, zoals bij alternatieve VIPA-subsidiëring</i>	45
1. Principes	45
2. Aard van het principiële akkoord	46
3. Aard van de jaarlijkse gebruikstoelagen	47
4. Inresultaatsneming van de kapitaalsubsidie	47
5. Boeking	48



INTERIMDIVIDEND VERSUS TUSSENTIJD'S DIVIDEND

ADVIES 2009/1

14 januari 2009

50

TREFWOORDEN

*beschikbare reserves – dividend – dividenduitkering
– interimdividend – tussentijds dividend – uitkeerbare
winst – voorschot – vooruitbetaling*

Inleiding

Aan de Commissie werd gevraagd naar de berekening, de periodiciteit en de boeking van een interimdividend versus een tussentijds dividend. Deze vraag is ingegeven door het Cassatiearrest van 23 januari 2003, dat een duidelijk standpunt inneemt met betrekking tot het tussentijds dividend.

Gezien deze ontwikkelingen heeft de Commissie beslist het advies 118/1 Vergoeding van het kapitaal – Tussentijdse dividenden¹ te schrappen en te vervangen door dit nieuwe advies.²

I. HET INTERIMDIVIDEND

Een interimdividend is mogelijk binnen een naamloze vennootschap conform art. 618, W.Venn.³ Een interimdividend is bedoeld om de winst van het lopende boekjaar, verrekend met het overgedragen resultaat, uit te keren.

Het betrokken artikel uit het vennootschapsrecht stelt dat in de statuten aan de raad van bestuur de bevoegdheid kan worden verleend om op het resultaat van het boekjaar een interimdividend uit te keren. Deze uitkering mag alleen geschieden op de winst van het lopende boekjaar, in voorkomend geval verminderd met het overgedragen verlies of vermeerderd met de overgedragen winst, zonder onttrekking aan de reserves die volgens een wettelijke of statutaire bepaling zijn of moeten worden gevormd⁴. Daarenboven mag tot deze uitkering slechts worden overgegaan nadat de raad van bestuur aan de hand van een staat van activa en passiva, die in voorkomend geval door de commissaris is nagezien, heeft vastgesteld dat de winst voldoende is om een interimdividend uit te keren. Het besluit van de raad van bestuur om een interimdividend uit te keren, mag niet later worden genomen dan twee maanden na de dag waarop de staat van activa en passiva is opgesteld. Tot uitkering mag niet eerder worden besloten dan zes maanden na de afsluiting van het voorgaande boekjaar en nadat de jaarrekening over dat boekjaar is goedgekeurd. Na een eerste interimdividend mag tot

1 Bull. C.B.N., nr. 5, mei 1979, blz. 16. De Commissie bedoelde toentertijd met een tussentijds dividend een uitkering aan de aandeelhouders, aangerekend op de winst van het boekjaar of op de gereserveerde of overgedragen winsten van vorige boekjaren. Een interimdividend dus. Maar in dat jaar bestond de wettelijke regeling rond interimdividenden nog niet. Deze is maar ingevoerd in december 1984. Dit was toen de uitvoering van art. 15, tweede lid van de Tweede Richtlijn van 13 december 1976 (77/91/EEG).

2 Dit impliceert echter geenszins dat de Commissie zich wil uitspreken over de vraag of een interimdividend ook mogelijk is binnen andere vennootschapvormen dan deze formeel aangewezen door het Wetboek van Vennootschappen.

3 Bijgevolg ook in een commanditaire vennootschap op aandelen ingevolge de werking van art. 657, W.Venn.

4 Deze passus, die inhoudt dat niet mag geput worden uit wettelijke of onbeschikbare reserves, houdt helemaal niet in dat de beschikbare reserves zouden kunnen aangewend worden. De raad van bestuur kan niet over deze eigenvermogen component beslissen. (TAS, R., Winstuitkering, kapitaalvermindering en -verlies in NV en BVBA, *Biblo*, 2003, p. 182-183, nr. 249).



een nieuwe uitkering niet worden besloten dan drie maanden na het besluit over het eerste interimdividend.

Een en ander impliceert dat een eerste interimdividend slechts kan uitgekeerd worden eenmaal een boekjaar zes maanden oud is en op voorwaarde dat de jaarrekening van het vorige boekjaar is goedgekeurd.⁵ Vermits een tweede interimdividend pas drie maanden later kan gedistribueerd worden, kan in de regel gedurende een boekjaar van twaalf maanden, slechts tweemaal een interimdividend worden uitgekeerd.⁶ De Commissie is dan ook de mening toegedaan dat slechts tot twee interimdividenden in een klassiek boekjaar kan beslist worden.

Inzake de vraag of bij de berekening van de hoogte van het interimdividend rekening moet gehouden worden met de algemene berekening van art. 617, W.Venn., is de Commissie de mening toegedaan dat voor de bepaling van de uitkeerbare winst, art. 618 samen met art. 617, W.Venn. moet gelezen worden. Dit impliceert dat, naast de geëigende berekening ingebed in art. 618, W.Venn. (de winst van het lopende boekjaar, in voorkomend geval verminderd met het overgedragen verlies of vermeerderd met de overgedragen winst), ook de uitkeerbare winst conform art. 617, W.Venn., moet becijferd worden. Dit impliceert dat als de uitkeerbare winst conform art. 617, W.Venn. kleiner is dan de berekening op basis van art. 618, W.Venn., enkel het kleinere bedrag, berekend conform art. 617, W.Venn., kan uitgekeerd worden.

De distorsie tussen deze twee berekeningen zit vervat in art. 617, derde lid, W.Venn.: *“Voor de uitkering van dividenden en tantièmes mag het eigen vermogen niet omvatten enerzijds het nog niet afgeschreven bedrag van de kosten van oprichting en uitbreiding en anderzijds behoudens in uitzonderingsgevallen, te vermelden en te motiveren in de toelichting bij de jaarrekening, het nog niet-afgeschreven bedrag van de kosten van onderzoek en ontwikkeling.”* Stel dat een vennootschap een eigen vermogen

5 Er mag aangenomen worden dat dit niet betekent dat gedurende het eerste boekjaar van een vennootschap geen interimdividend zou kunnen uitgekeerd worden. Zes maanden na de oprichting kan een eerste interimdividend uitgekeerd worden. (TAS, R., *op. cit.*, p. 230-231, nr. 313). Anderzijds pleiten sommige auteurs voor het gebruik van de techniek van interimdividend binnen de bvba en cvba door de algemene vergadering. Zie ondermeer BONNE M. en VERSTAETE H., “Standpunt: Wachten hoeft niet. Over uitkeerbare winsten en voorschotten op dividend in BVBA en CVBA”, T.R.V. 2007, p. 115-137). Maar de lege lata laten de wetteksten dit naar de mening van de Commissie niet toe.

6 TAS, R., *op. cit.*, p. 231-232, nr. 314.

heeft van 1.000, bestaande uit 700 geplaatst kapitaal, 70 wettelijke reserve, 80 overgedragen winst en 150 winst van het boekjaar.

Daarnaast resten binnen de vennootschap nog kosten van herstructurering van 400. Conform de geëigende berekening van art. 618, W.Venn. zou 230 (80 overgedragen winst en 150 winst van het boekjaar) interimdividend kunnen uitgekeerd worden. Maar volgens art. 617, W.Venn. kan geen dividend uitgekeerd worden. De uitkeerbare winst is immers nihil (de 230 moet alsdan worden verminderd met de nog niet afgeschreven oprichtingskosten, met name de herstructureringskosten van 400). Dit vermits in de Vierde Richtlijn⁷, art. 34 en 37 geen onderscheid maken tussen welke dividenduitkering ook.⁸ Dit houdt dus in, zoals reeds gesteld, dat beide artikelen samen moeten gelezen worden.

Wat de boeking van het interimdividend betreft, stelt de Commissie volgende journaalposten voorop.

Daarbij gaat de Commissie uit van de vaststelling dat een interimdividend gemeenrechtelijk dient beschouwd te worden als een voorschot op de dividenduitkering per einde boekjaar⁹. Dit wordt goed aangegeven in de Franse versie van de wettekst van art. 618, W.Venn., die duidelijk spreekt van “*un acompte à imputer sur le dividende qui sera distribué sur les résultats de l'exercice*”. Een interimdividend is aldus slechts een voorlopige beslissing door het bestuursorgaan van de vennootschap. De algemene vergadering moet achteraf de beslissing van dat bestuursorgaan niet volgen. Dat blijkt bovendien uit art. 618, laatste lid, W.Venn., dat aangeeft dat, indien de interimdividenden het bedrag te boven gaan van het later door de algemene vergadering vastgestelde jaardividend, het meerdere wordt beschouwd als een voorschot op het volgende dividend.

7 Vierde Richtlijn van de Raad van 25 juli 1978 op de grondslag van artikel 54, lid 3, sub g), van het Verdrag betreffende de jaarrekening van bepaalde vennootschapsvormen, 78/660/EEG, P.B. L. 222 van 14 augustus 1978, blz. 11.

8 TAS, R., *op. cit.*, p. 182-186, nrs. 248-253.

9 Dat het om een voorschot gaat, blijkt ook uit Cass., 23 januari 2003 (T.R.V. 2003, p. 541) dat stelt met betrekking tot een dividenduitkering conform art. 618, W.Venn.: “de uitkering door de raad van bestuur van een op het dividend te verrekenen voorschot dat zal worden uitgekeerd op de resultaten van het boekjaar”. Zie ook TAS, R., *op. cit.*, p. 235-236, nr. 318.



- Bij de beslissing tot het interimdividend door het bestuursorgaan:

*694 Vergoeding van het kapitaal
aan 471 Dividenden over het boekjaar*

- Bij de toekenning of betaalbaarstelling¹⁰ van het dividend:

*471 Dividenden over het boekjaar
aan 453 Ingehouden voorheffingen*

- Bij de betaling:

*471 Dividenden over het boekjaar
453 Ingehouden voorheffingen
aan 55 0 Kredietinstellingen rekening-courant*

Rest nog de vraag wat moet gebeuren als het door het bestuursorgaan uitgekeerd dividend niet wordt bevestigd door de algemene vergadering. Dit saldo zal in de regel niet daadwerkelijk terugvorderbaar zijn. Het meerdere wordt beschouwd als een voorschot op een volgend dividend¹¹. Tenzij de uitkering in strijd zou zijn met art. 617 en 618, W.Venn. In dat geval moet de aandeelhouder conform art. 619, W.Venn. de uitkering terugbetalen indien de vennootschap bewijst dat de aandeelhouder wist dat de uitkering te zijnen gunste in strijd was met de voorschriften of daarvan, gezien de omstandigheden, niet onkundig kon zijn. Voor zover deze laatste elementen niet aanwezig zijn, zal de vennootschap aldus niet in de mogelijkheid zijn dit saldo terug te vorderen. Vandaar dat de Commissie de mening is toegedaan dat dit saldo alsdan niet mag gepresenteerd worden als actief.

10 De toekenning of de betaalbaarstelling van de inkomsten, in geld of in natura, brengt de opeisbaarheid van de roerende voorheffing mede. Als toekenning wordt inzonderheid beschouwd: de inschrijving van een inkomen op een ten bate van de verkrijger geopende rekening, zelfs als die rekening onbeschikbaar is, mits de onbeschikbaarheid het gevolg is van een uitdrukkelijke of stilzwijgende overeenkomst met de verkrijger (art. 267, eerste en tweede lid, WIB 1992).

11 Art. 618, laatste lid, W.Venn.

Het is immers geen vordering die de vennootschap in de regel kan innen. Dit saldo wordt in mindering gebracht van het eigen vermogen van de vennootschap via het overgedragen resultaat¹².

Dit zal aanleiding geven tot volgende journaalpost:

*14 Overgedragen winst [of Overgedragen verlies (-)]
aan 793 Over te dragen verlies*

De Commissie beveelt aan, met betrekking tot deze niet bevestiging door de algemene vergadering en het overboeken van het saldo naar *Overgedragen winst of verlies*, een passus op te nemen in de toelichting bij de jaarrekening¹³.

Het spreekt voor zich dat het saldo wel als vordering moet geboekt worden als blijkt dat de reeds hiervoor geciteerde vennootschapsrechtelijke regels niet werden gevolgd en indien het bestuursorgaan kan verantwoorden dat deze vordering inbaar is.

II. HET TUSSENTIJDSDIVIDEND

Het tussentijds dividend is, in tegenstelling tot het interimdividend, niet expliciet geregeld in een bijzondere wettekst binnen het Wetboek van Vennootschappen. Geruime tijd bestond in de rechtspraak en rechtsleer discussie of de algemene vergadering op elk ogenblik een dividend kon uitkeren, gezien onder meer de onveranderlijkheid van de jaarrekening en het zogenaamd eenjarigheidsbeginsel.¹⁴

Het Hof van Cassatie heeft in haar arrest van 23 januari 2003¹⁵ de knoop definitief doorgemaakt en gesteld dat de algemene vergadering binnen de in art. 617, W.Venn. bepaalde perken, op elk ogenblik van het boekjaar kan

12 Eventueel kan hiervoor een subrekening worden gecreëerd zoals bijvoorbeeld de rekening *142 Aan het overgedragen resultaat toegerekend interimdividend*.

13 Ingeval de algemene vergadering in een later boekjaar wel beslist tot uitkering van dividenden zal, door rekening te houden met een lager over te dragen resultaat (omwille van de eerder vermelde toerekening), automatisch rekening worden gehouden met het reeds in het verleden uitgekeerde interimdividend.

14 Zie onder meer Gent, 14 september 2004 (*F.J.F.*, No. 2005/275) en Antwerpen, 8 mei 2003 (T.R.V. 2006, p. 492). Zie ook COLAERT, V., *Uitkering van een superdividend, waar ligt de grens?*, T.R.V. 2006, p. 468-483.

15 T.R.V. 2003, p. 541.



beslissen om aan de aandeelhouders een dividend uit te keren dat aan de beschikbare reserves is onttrokken.¹⁶

Uit dit arrest volgt dat, uiteraard mits inachtneming van de regels voor uitkeerbare winst ingebed in art. 617, W.Venn., een algemene vergadering op elk ogenblik van het boekjaar in elk geval kan besluiten tot de uitkering van een dividend geput uit de beschikbare reserves.

Het verschil met de hoger behandelde interimdividenden bestaat in het feit dat de tussentijdse dividenden worden uitbetaald op basis van de uitkeerbare winst, zoals die blijkt uit de jaarrekening op datum van het laatst afgesloten boekjaar, zonder dat kan worden geput uit de winst van het lopende boekjaar¹⁷.

Het lijkt de Commissie aangewezen geen tussentijds dividend uit te keren tussen de einde-boekjaar-datum en het moment van het goedkeuren van de jaarrekening door de jaarvergadering. Dit omwille van twee redenen:

- In dat geval zou enerzijds met het uitgekeerd tussentijds dividend geen rekening gehouden zijn in de jaarrekening die goedgekeurd wordt over het laatste boekjaar. Zo zou een jaarrekening desgevallend openbaar gemaakt worden die, op het moment van de goedkeuring, niet meer strookt met de feitelijke toestand van de vennootschap. Om dit te vermijden, is een sperperiode tussen einde-boekjaar-datum en datum van goedkeuring door de jaarvergadering van de overeenstemmende jaarrekening, naar de opvatting van de Commissie, aangewezen.
- Anderzijds zijn de krijtlijnen van art. 617, W.Venn. ook op het tussentijds dividend van toepassing. Dit houdt immers in dat het netto-actief moet bepaald worden “*op de datum van afsluiting van het laatste boekjaar*”. Zolang deze jaarrekening niet vastgesteld is, zal het niet mogelijk zijn om het netto-actief op datum van afsluiting van het laatste boekjaar te

16 In deze kan nuttig de vraag worden gesteld wat het lot is van de overgedragen winst. Uit het voormeld Cassatiearrest kan rechtstreeks niet worden afgeleid dat deze ook tussentijds zouden kunnen uitgekeerd worden. Sommige auteurs zijn met betrekking tot dit laatste de mening toegedaan dat ook de overgedragen winst tussentijds kan uitgekeerd worden (zie COLAERT, V., Art. 617, W. Venn. in Vennootschappen en verenigingen, artikelsgewijze commentaar met overzicht van rechtspraak en rechtsleer, Naamloze vennootschap, Kapitaal, 1-23, 23 p.).

17 Cf. Een interimdividend is bedoeld om de winst van het lopende boekjaar, verrekend met het overgedragen resultaat, uit te keren.

bepalen op basis van de jaarrekening over dat boekjaar. Naar de mening van de Commissie moet het gaan om de goedgekeurde jaarrekening. In het geval van een ontwerpjaarrekening zou het zo kunnen zijn dat het uiteindelijk door de algemene vergadering vastgestelde eigen vermogen afwijkt van dit in de ontwerpjaarrekening door bijvoorbeeld een door de algemene vergadering gevraagde aanpassing van de waarderingsregels.

Qua journaalposten, is de Commissie de mening toegedaan dat volgende boekingen dienen te geschieden. Bij deze boekingen kan het tussentijds dividend, in tegenstelling tot het interimdividend om eerder vermelde redenen, geen karakter van voorschot op de resultaatverwerking van het boekjaar toebedeeld krijgen. Het is zonder meer definitief, onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar. In overeenstemming met het eerder verschenen advies 121-1¹⁸, moet elke afname van een vermogensrekening (kapitaal, uitgiftepremie, reserve), die niet tot doel heeft de vennoten terug te betalen of ze van hun verbintenis tot volstorting te ontslaan, gebeuren via de verwerking der resultaten. Ook advies 121-3¹⁹, dat de mutaties binnen het eigen vermogen met tegenboeking in een of meer posten van de resultatenrekening behandelt, pleit in deze richting wanneer wordt gesteld dat elke onttrekking aan de eigenvermogensbestanddelen bestemd voor uitkering als tegenboeking één of meer posten van de resultatenverwerking moet krijgen.

- Bij de beslissing door de algemene vergadering tot het uitkeren van een tussentijds dividend:

*694 Vergoeding van het kapitaal
aan 471 Dividenden over het boekjaar*

18 C.B.N. advies 121/1 Afname van het kapitaal, van de uitgiftepremies, van de reserves van de overgedragen winst (Bull. C.B.N., nr. 6, januari 1980, p. 16).

19 C.B.N. advies 121/3 Mutaties binnen het eigen vermogen (Bull. C.B.N., nr. 34, maart 1995, p. 3-10).



- Bij de toekenning of betaalbaarstelling van het tussentijds dividend:

471 Dividenden over het boekjaar
aan 453 Ingehouden voorheffingen

- Bij de betaling van het tussentijds dividend:

471 Dividenden over het boekjaar
453 Ingehouden voorheffingen
aan 55 0 Kredietinstellingen rekening-courant



IN BELGIË GEVESTIGDE VENNOOTSCHAPPEN NAAR BUITENLANDS RECHT: TOEPASSINGS- GEBIED VAN ARTIKELN 81, 82, 83 EN 107 VAN HET WETBOEK VAN VENNOOTSCHAPPEN

ADVIES 2009/2

14 januari 2009

50

TREFWOORDEN

*buitenlandse vennootschap – vennootschap naar
buitenlands recht – bijkantoor – centrum van werk-
zaamheden – openbaarmaking*

Inleiding

A. Vennootschappen naar buitenlands recht zijn traditioneel verplicht om in de twee volgende gevallen hun akten en hun jaarrekening in België openbaar te maken:

1. wanneer zij zich in België vestigen via de oprichting van een bijkantoor of enig centrum van werkzaamheden (art. 81, 82, 83 en 107, W.Venn.)¹;
2. wanneer zij in België een beroep doen op de kapitaalmarkt, door de openbare uitgifte van hun effecten of het opnemen van die effecten in de officiële notering van een handelsbeurs van het Rijk (art. 107, W.Venn.)².

1 Het vroegere artikel 198, Vennootschapswet.

2 Het vroegere artikel 199, Vennootschapswet.

In beide gevallen is het de bedoeling van de wetgever om, met die openbaarmaking en verkrijgbaarstelling, het publiek in staat te stellen gemakkelijk kennis te nemen van de statuten en de financiële positie van de betrokken vennootschap. Daarom ook lopen deze verplichtingen parallel met de openbaarmakingsregeling voor akten en financiële staten van vennootschappen naar Belgisch recht. Bovendien streven zij dezelfde doelstellingen na. Wat de bestemmelingen van die informatie betreft, zijn de openbaarmakingsverplichtingen voor buitenlandse ondernemingen waarvan de effecten in België genoteerd zijn in de zin van artikel 4 van het Wetboek van Vennootschappen, gericht op de bescherming van het spaarderspubliek, terwijl de openbaarmakingsverplichtingen voor buitenlandse ondernemingen met een bijkantoor in België in de eerste plaats gericht zijn op de bescherming van de schuldeisers in het algemeen.

Dit advies heeft betrekking op de buitenlandse vennootschappen die in België een bijkantoor of een centrum van werkzaamheden hebben opgericht. Wat het begrip “bijkantoor” of “centrum van werkzaamheden in België” in het Belgische recht betreft, wordt verwezen naar de adviezen 1/5 en 1/5bis³ van de Commissie. Aangezien echter de nieuwe artikelen 81, 82, 83 en 107, W.Venn. de bepalingen van de Elfde Richtlijn (89/666/EEG) omzetten in het Belgische recht, moet het begrip “bijkantoor” ook worden geïnterpreteerd ten aanzien van het Europese recht. In dat verband wordt verwezen naar de definitie van het Europese Hof, die grotendeels parallel loopt met de definitie die wordt gehuldigd door het Belgische Hof van Cassatie⁴.

3 C.B.N. advies 1/5 Ondernemingen naar buitenlands recht: bijkantoren en centra van werkzaamheden in België – Begrip, Bull. C.B.N. nr. 3, juli 1978, p. 12. en C.B.N. advies 1/5bis Bijkantoren en centra van werkzaamheden in België van ondernemingen naar buitenlands recht – Begrip, Bull. C.B.N. nr. 10, april 1983, p. 4-5.

4 E.H.J., 22 november 1978, 33/78, Somafer/Ferngas, Jurisprudentie van het Hof van Justitie, 1978/9, p. 2183: “*Het begrip filiaal, agentschap of enige andere vestiging impliceert een centrum van werkzaamheid, dat zich naar buiten duurzaam manifesteert als het verlengstuk van een moederbedrijf, met een eigen directie en materiële uitrusting, zodat het zaken met derden kan doen en wel dusdanig, dat dezen, ofschoon wetend dat eventueel een rechtsverband met het in het buitenland gevestigde moederbedrijf zou ontstaan, zich niet rechtstreeks daartoe behoeven te wenden en zaken kunnen doen in bedoeld centrum, dat het verlengstuk ervan vormt.*”



B. De artikelen 81⁵, 82⁶, 83⁷ en 107⁸ van het Wetboek van Vennootschappen nemen de regels over die voorheen waren vastgelegd in artikel 198 van de Vennootschapswet van 1935. Dat artikel 198 werd ingrijpend gewijzigd door de wet van 13 april 1995 tot omzetting in het Belgisch recht van de Elfde Richtlijn van de EEG van 21 december 1989 betreffende de openbaarmakingsplicht voor in een lidstaat opgerichte bijkantoren van vennootschappen die onder het recht van een andere staat vallen

De Elfde Richtlijn van de EEG, met als grondslag artikel 54, 3, g) van het Verdrag van Rome, kadert, zoals vermeld in haar consideransen, in de verwezenlijking van de interne markt, meer bepaald in de toepassing van de vrijheid van vestiging van vennootschappen in de overige landen van de Gemeenschap.

Zij verplicht de lidstaten voor te schrijven dat vennootschappen die ressorteren onder het recht van een andere lidstaat of van een derde staat, en die een bijkantoor oprichten in een land van de Gemeenschap, hun akten en hun niet-statutaire en geconsolideerde jaarrekening openbaar moeten maken in het land van vestiging, wanneer zij zijn opgericht in de vorm van een naamloze vennootschap, een personenvennootschap met beperkte aansprakelijkheid of een commanditaire vennootschap op aandelen, dan wel, wanneer het extra-Europese vennootschappen zijn, als zij zijn opgericht in een soortgelijke rechtsvorm. Wat de financiële staten betreft, heeft deze openbaarmakingsplicht betrekking op “de boekhoudbescheiden, opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt volgens het recht van de Staat van de vennootschap”.

Daartoe bepaalde het voornoemde artikel 198 (zoals in de Vennootschapswet gewijzigd door de wet van 13 april 1995 die de Elfde Richtlijn in het Belgische recht heeft omgezet) het volgende:

-
- 5 Artikel 81 geldt voor buitenlandse ondernemingen die onder het recht vallen van een andere lidstaat van de Europese Unie en in België een bijkantoor oprichten.
 - 6 Artikel 82 geldt voor buitenlandse ondernemingen die onder het recht vallen van een land dat geen lidstaat is van de Europese Unie en in België een bijkantoor oprichten.
 - 7 Artikel 83 geldt voor buitenlandse ondernemingen met een bijkantoor in België.
 - 8 Artikel 107 geldt voor buitenlandse ondernemingen met een bijkantoor in België en voor buitenlandse ondernemingen waarvan de effecten in België zijn genoteerd, wat betekent dat die in België mogen worden verhandeld op een gereguleerde markt.

§1. *Elke buitenlandse vennootschap die in België een bijkantoor of een centrum van werkzaamheden opricht, is gehouden voorafgaand aan de opening van het bijkantoor of van het centrum van werkzaamheden de volgende stukken en gegevens openbaar te maken:*

1. *Wanneer het een vennootschap betreft die onder het recht van een andere lidstaat van de Europese Unie valt:*

(...)

g) de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap betreffende het laatst afgesloten boekjaar, in de vorm waarin deze rekeningen zijn opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt volgens het recht van de lidstaat waaronder de vennootschap valt.

2. *Wanneer het een vennootschap betreft die valt onder het recht van een andere staat dan een lidstaat van de Europese Unie:*

(...)

k) de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening van de vennootschap betreffende het laatst afgesloten boekjaar, in de vorm waarin deze rekeningen zijn opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt volgens het recht van de staat waaronder de vennootschap valt.

§2. *Elke buitenlandse vennootschap die in België een bijkantoor of een centrum van werkzaamheden gevestigd heeft, is gehouden de volgende stukken en gegevens openbaar te maken:*

(...)

1. *jaarlijks, binnen de maand volgend op de algemene vergadering en ten laatste zeven maanden na de datum van afsluiting van het boekjaar, de jaarrekening en de geconsolideerde jaarrekening, volgens de bepalingen van §1, 1°, g) en 2°, k).*

Dit artikel 198 is – in zijn gewijzigde vorm – op 17 juni 1995 in werking getreden.



C. De toepassing van dit artikel 198 (voortaan artikel 81, 82, 83 en 107 van het Wetboek van Vennootschappen) deed verschillende vragen rijzen omtrent de draagwijdte en de interpretatie van die nieuwe bepaling, waarover de Commissie, onder meer door de Balanscentrale, om advies is verzocht

Deze vragen hadden voornamelijk betrekking op:

- het toepassingsgebied *ratione personae* van artikel 198;
- de draagwijdte van de termen “*boekhoudbescheiden, opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt volgens het recht van de Staat van de vennootschap*”.

Aangezien het artikel 198 van de Vennootschapswet een aantal bepalingen van de Elfde Richtlijn letterlijk overneemt, hangt de interpretatie van artikel 198 af van de interpretatie van de Elfde Richtlijn. De Commissie heeft dan ook, met de instemming van het Ministerie van Justitie, beslist om, alvorens deze vragen te beantwoorden, terzake het advies in te winnen van het door de Vierde Richtlijn opgerichte Contactcomité dat “*tot taak heeft een geharmoniseerde toepassing van de Vierde, Zevende, Achtste en Elfde Richtlijn te bevorderen door regelmatig overleg over met name de concrete problemen die zich bij de toepassing daarvan voordoen*”.

Voor de aspecten die verband houden met de interpretatie van de Elfde Richtlijn, sluit onderstaand advies rechtstreeks aan bij de antwoorden van het Contactcomité. Over bepaalde vragen heeft het Contactcomité verschillende mogelijke zienswijzen gegeven. In dat geval heeft de Commissie in onderstaand advies het standpunt ingenomen dat volgens haar het best strookt met het Europese recht, het Belgische recht en de logica en doelstellingen van de openbaarmakingsregels inzake jaarrekeningen.

*

* *

Bij het onderzoek van de gestelde vragen lijkt het nuttig ten aanzien van de buitenlandse vennootschappen die zich in België vestigen (of gevestigd hebben), een onderscheid te maken:

- naargelang het gaat om de enkelvoudige dan wel de geconsolideerde jaarrekening;
- volgens de rechtsvorm van de betrokken vennootschappen;
- tussen vennootschappen die ressorteren onder het recht van een andere lidstaat van de Europese Unie⁹ (hierna “Europese vennootschappen” genoemd) en vennootschappen die ressorteren onder het recht van een andere staat dan een lidstaat van de Europese Unie (hierna “extra-Europese vennootschappen” genoemd).

I. VERPLICHTE OPENBAARMAKING VAN DE (STATUTAIRE) JAARREKENING

A. Vennootschappen die, gelet op hun rechtsvorm, hun jaarrekening zowel in België als in hun thuisland moeten openbaar maken

Tot deze categorie behoren:

1. De Europese vennootschappen die zijn onderworpen aan de Vierde Richtlijn (78/660/EEG), namelijk:

- a. de naamloze vennootschappen;
- b. de commanditaire vennootschappen op aandelen;

⁹ De bepalingen met betrekking tot de vennootschappen die ressorteren onder het recht van een lidstaat van de Europese Unie, zijn ook van toepassing op de vennootschappen die onder het recht vallen van een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte.



- c. de besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid; en
- d. de daarmee krachtens artikel 1, §1, tweede lid van de Vierde Richtlijn gelijkgestelde vennootschappen, namelijk de personenvennootschappen waarvan alle onbeperkt aansprakelijke vennoten vennootschappen zijn als bedoeld onder a), b) of c)¹⁰.

- 2. De andere Europese vennootschappen dan die bedoeld onder 1°, die, krachtens hun nationaal recht, verplicht zijn om hun jaarrekening openbaar te maken en die zijn opgericht in een vorm die hen in België publicatieplichtig zou maken. Bijvoorbeeld, een coöperatieve vennootschap met beperkte aansprakelijkheid die, in haar land van herkomst, wettelijk verplicht zou zijn haar jaarrekening openbaar te maken.**
- 3. De extra-Europese vennootschappen die zijn opgericht met een rechtsvorm op grond waarvan zij in België onderworpen zouden zijn aan de verplichting om hun jaarrekening openbaar te maken en die, krachtens de wetgeving van hun land van herkomst, een jaarrekening dienen op te stellen en bekend te maken.**

Toepassing van artikel 81, 82, 83 en 107, W.Venn.

Verplichting

Wanneer zij in België werkzaam zijn via een centrum van werkzaamheden, moeten deze vennootschappen bij de opening van dit centrum en later elk jaar hun jaarrekening neerleggen bij de Balanscentrale.

10 Naar deze met kapitaalvennootschappen gelijkgestelde personenvennootschappen wordt niet verwezen door de Elfde Richtlijn die, voor haar toepassingsgebied, verwijst naar het toepassingsgebied van de Eerste Richtlijn, namelijk de naamloze vennootschappen, de personenvennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en de commanditaire vennootschappen op aandelen. In deze personenvennootschappen is de aansprakelijkheid van de onbeperkt aansprakelijke vennoten beperkt in de tweede graad. Zij zijn echter onderworpen aan de Vierde en de Zevende Richtlijn en bijgevolg verplicht om, krachtens hun nationale wetgeving, een jaarrekening (en, in voorkomend geval, een geconsolideerde jaarrekening) op te stellen, te laten controleren en openbaar te maken.

Vorm van de jaarrekening

De jaarrekening wordt bij de Balanscentrale neergelegd in de vorm waarin zij in het land van herkomst is opgesteld en openbaar gemaakt. Bij vestiging in België moeten die vennootschappen, met andere woorden, geen andere (nieuwe of herwerkte) jaarrekening of aanvullende gegevens openbaar maken dan die welke zij in hun land van herkomst moeten publiceren.

Hieruit volgt onder meer dat:

- indien een lidstaat, met toepassing van artikel 47, §2, derde lid van de Vierde Richtlijn, de kleine vennootschappen heeft vrijgesteld van de publicatie van een resultatenrekening, die vrijstelling ook zal gelden voor de in België neer te leggen jaarrekening, ook al heeft België die bepaling van de richtlijn niet op dezelfde manier toegepast;
- in de gevallen waarin in de andere lidstaat, conform de Vierde Richtlijn, aan de betrokken vennootschap vrijstelling is verleend van de verplichting om haar jaarrekening openbaar te maken, op voorwaarde dat zij een andere financiële staat publiceert (cf. artikel 57¹¹ en 57bis van de Vierde Richtlijn), zal, wanneer die vennootschap zich in België vestigt, de in het land van herkomst geldende openbaarmakingsregeling ook in België gelden. Voor de ontheffing bedoeld in artikel 57 is de Commissie dan ook van oordeel dat een neerlegging bij de Balanscentrale van een op een hoger niveau geconsolideerde jaarrekening die een buitenlandse onderneming in die andere lidstaat moet neerleggen, voldoet aan het voorschrift van artikel 107, §1, W.Venn.¹²;

11 Artikel 57 bepaalt dat de lidstaten de voorschriften van deze richtlijn betreffende de inhoud, de controle en de openbaarmaking van de jaarrekening niet behoeven toe te passen op onder hun nationale recht vallende vennootschappen die dochtervennootschappen zijn in de zin van de Zevende Richtlijn, indien aan de volgende voorwaarden is voldaan:

- de moederonderneming valt onder het recht van een lidstaat;
- alle aandeelhouders of deelnemers van de dochteronderneming hebben zich akkoord verklaard met de bovengenoemde vrijstelling;
- de moederonderneming heeft zich garant verklaard voor de door de dochteronderneming aangegane verplichtingen;
- de voornoemde verklaringen worden openbaar gemaakt;
- de dochteronderneming wordt opgenomen in de consolidatiekring van de moederonderneming die haar geconsolideerde jaarrekening opstelt overeenkomstig de Zevende Richtlijn;
- de vrijstelling wordt vermeld in de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening;
- de geconsolideerde jaarrekening wordt door de dochteronderneming openbaar gemaakt.

12 Het bestuursorgaan dient zich ervan te vergewissen dat de voornoemde ontheffing strookt met de Vierde Richtlijn.



- indien bepaalde opties van de richtlijn strenger zijn omgezet in de relevante juridische voorschriften van het land van herkomst van de vennootschap dan in het land van vestiging, moet de vennootschap in het land van vestiging een jaarrekening openbaar maken volgens die strengere voorschriften, ook al legt de daar geldende wetgeving geen dergelijke vereisten op aan de vennootschappen in haar rechtsgebied;
- extra-Europese vennootschappen die in hun land van herkomst een jaarrekening dienen op te stellen en openbaar te maken, moeten wanneer zij zich in België vestigen, daar hun jaarrekening publiceren in de vorm waarin zij werd opgesteld en openbaar gemaakt in het land van herkomst, zelfs indien die jaarrekening niet op gelijkwaardige wijze is opgesteld als jaarrekeningen die conform de Vierde Richtlijn zijn opgesteld. België heeft trouwens geen gebruik gemaakt van de door de Elfde Richtlijn geboden mogelijkheid om in dat geval te eisen dat boekhoudstukken zouden worden opgesteld en openbaar gemaakt over de werkzaamheden van het bijkantoor.

Afwezigheid van publicatie in het land van herkomst

Wanneer een vennootschap in haar land van herkomst haar jaarrekening niet openbaar maakt (met overtreding van de wetgeving van dat land en, in voorkomend geval, van de Vierde Richtlijn), betekent dit niet dat zij wordt vrijgesteld van de verplichting om haar jaarrekening in België openbaar te maken.

B. Vennootschappen opgericht in een rechtsvorm waarvoor in België een wettelijke verplichting tot openbaarmaking van de jaarrekening bestaat, terwijl dat niet het geval is in hun land van herkomst

1. Extra-Europese kapitaalvennootschappen

Extra-Europese vennootschappen met een rechtsvorm die vergelijkbaar is met de rechtsvorm van een naamloze vennootschap, een besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid, een commanditaire vennootschap op aandelen of een door de Vierde Richtlijn met een personenvennootschap gelijkgestelde vennootschap, zijn in hun land van herkomst soms niet verplicht hun jaarrekening openbaar te maken. Dit is doorgaans onder meer het geval voor de in deze vorm, conform de wetten van de Verenigde Staten van Amerika opgerichte vennootschappen, wanneer de door hen uitgegeven effecten niet in het publiek verspreid of beursgenoteerd zijn.

Zowel krachtens de Elfde Richtlijn als krachtens artikelen 82, 83 en 107, W.Venn., zijn deze kapitaalvennootschappen verplicht, indien zij in de EU een bijkantoor of een centrum van werkzaamheden hebben gevestigd (dan wel vestigen), hun statutaire jaarrekening openbaar te maken in hun land van vestiging.

De consideransen van de Elfde Richtlijn verantwoorden deze verplichting als volgt: *“Overwegende dat deze richtlijn, om verwezenlijking van de daarin neergelegde doelstellingen en elke discriminatie op grond van het land van oorsprong van de vennootschappen te vermijden, eveneens betrekking moet hebben op bijkantoren opgericht door onder het recht van derde landen vallende vennootschappen met een vergelijkbare rechtsvorm (...)”*.

De Commissie heeft zich reeds in die zin uitgesproken in haar voornoemd advies 110/4.

Het ontbreken in het land van herkomst van een verplichting om hun jaarrekening openbaar te maken, is voor dergelijke vennootschappen geen afdoende reden om in het land van vestiging in de EU niet tot die openbaarmaking over te gaan.



De betrokken vennootschappen mogen zich, anderzijds, niet beperken tot de neerlegging van hun geconsolideerde jaarrekening bij de Balanscentrale. Zowel de tekst als de doelstellingen van de Elfde Richtlijn en van artikel 82, 83 en 107 van het Wetboek van Vennootschappen vereisen de openbaarmaking van de enkelvoudige jaarrekening in het land van vestiging van de vennootschap. Het is trouwens hoogst onwaarschijnlijk dat die vennootschappen geen enkelvoudige jaarrekening zouden opstellen.

2. Andere buitenlandse (Europese of extra-Europese) vennootschappen

a. Toepassingsgebied

- vennootschappen onder firma, gewone commanditaire vennootschappen en coöperatieve vennootschappen met onbeperkte aansprakelijkheid, wanneer:
 - zij “groot” zijn in de zin van artikel 15, §1, W.Venn.; of
 - sommige van hun onbeperkt aansprakelijke vennoten geen natuurlijke personen zijn;
- buitenlandse economische samenwerkingsverbanden;
- coöperatieve vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

b. Toepassing van artikel 81, 82, 83 en 107 van het Wetboek van Vennootschappen

In verband met die vennootschappen moet worden opgemerkt:

- dat zij buiten het toepassingsgebied van de Elfde Richtlijn vallen;
- dat België reeds zeer lang (1867 voor coöperatieve vennootschappen, 1983 voor bepaalde personenvennootschappen) openbaarmakingsverplichtingen heeft ingevoerd die verder reiken dan de minimumvereisten van de Vierde Richtlijn;

- dat die verplichtingen niet indruisen tegen de Europeesrechtelijke bepalingen;
- dat de toepassing van deze regels op niet-discriminerende wijze op soortgelijke vennootschappen uit andere lidstaten, niet in strijd is met het Europese recht;
- dat de toepasselijkheid in België van een niet-discriminerende bepaling van het Belgische recht niet afhankelijk mag worden gesteld van het bestaan of het ontbreken van een soortgelijke verplichting in het buitenlandse recht;
- dat, in de mate waarin de openbaarmakingsverplichting is gekoppeld aan de vestiging van een kantoor of een centrum van werkzaamheden in België, en niet slaat op de buitenlandse vennootschap los van deze vestiging, niet kan worden beweerd dat, door toepassing van artikel 81, 82, 83 en 107, W.Venn. op die vennootschappen, die artikelen een extraterritoriale draagwijdte krijgen.

In die context rijst echter de vraag naar de draagwijdte van de uit de Elfde Richtlijn overgenomen woorden: *“in de vorm waarin deze rekeningen zijn opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt volgens het recht waaronder de vennootschap valt.”*

Ofwel ligt de klemtoon op de woorden *“in de vorm”*; in dat geval heeft deze zinsnede alleen betrekking op de wijze waarop de jaarrekening is opgesteld (voorstelling, waarderings- en toerekeningsregels), op de wijze waarop die rekeningen worden gecontroleerd en op de wijze waarop zij openbaar worden gemaakt.

Ofwel worden deze woorden zo verstaan dat er bij vestiging van een bijkantoor in België slechts een openbaarmakingsplicht bestaat in zoverre er in het land van herkomst een verplichting bestaat een jaarrekening op te stellen, te laten controleren en bekend te maken. In die interpretatie zou enkel in het geval dat de overeenkomstig de wetgeving van het land van herkomst opgestelde, gecontroleerde en bekendgemaakte jaarrekening moeten worden openbaargemaakt in het land van vestiging.



In antwoord op een parlementaire vraag¹³ heeft de Vice-Eerste Minister en Minister van Economie en Telecommunicatie zich uitgesproken vóór die tweede interpretatie door te schrijven dat: *“wanneer volgens het recht waaronder de vennootschap valt, de jaarrekening niet openbaar gemaakt moet worden, deze onderneming daartoe in België niet kan verplicht worden”*. Dat standpunt wordt niet gemotiveerd.

Onder meer op basis van de werkzaamheden van het Contactcomité Jaarrekeningenrichtlijnen is de Commissie evenwel van oordeel dat voor de eerste interpretatie moet worden geopteerd. Immers, enkel die interpretatie beantwoordt aan de zowel door de Elfde Richtlijn als door artikel 81, 82, 83 en 107, W.Venn. nagestreefde doelstellingen inzake informatieverstrekking aan en bescherming van het publiek en van gelijkberechtiging van de vennootschappen, zoals die in de volgende consideransen van de Elfde Richtlijn verwoord zijn:

“Overwegende dat, om zorg te dragen voor de bescherming van degenen die via een bijkantoor in zakelijk contact treden met een vennootschap, maatregelen inzake openbaarmaking vereist zijn in de lidstaat waar het bijkantoor is gevestigd; (...);”

“Overwegende dat deze richtlijn, om verwezenlijking van de daarin neergelegde doelstellingen te verzekeren en elke discriminatie op grond van het land van oorsprong van de vennootschappen te vermijden, eveneens betrekking moet hebben op bijkantoren die zijn opgericht door onder het recht van derde landen vallende vennootschappen met een vergelijkende vorm als die van vennootschappen waarop Richtlijn 68/151/EEG betrekking heeft; (...).”

De Commissie is derhalve van oordeel dat, bij vestiging in België van een buitenlandse vennootschap die is opgericht in een vorm en die een omvang heeft die haar indien zij als vennootschap naar Belgisch recht was opgericht publicatieplichtig zou maken, de artikelen 81, 82, 83 en 107, W. Venn. van toepassing zijn, en dat zij onder meer verplicht is haar jaarrekening openbaar te maken door neerlegging bij de Balanscentrale.

13 Parlementaire vraag nr. 175 van de heer J.P. Viseur van 8 oktober 1996 (Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers, Vragen en Antwoorden, GZ 1996-1997, p. 8554).

C. Buitenlandse vennootschappen die – indien zij vennootschappen naar Belgisch recht zouden zijn – rekening houdend met hun rechtsvorm en/of hun geringe omvang, niet verplicht zouden zijn hun jaarrekening openbaar te maken

Het betreft de vennootschappen onder firma, de gewone commanditaire vennootschappen, de coöperatieve vennootschappen met onbeperkte aansprakelijkheid,

- voor zover zij klein of middelgroot zijn in de zin van artikel 15, §1, W.Venn.; of
- voor zover al hun onbeperkt aansprakelijke vennoten natuurlijke personen zijn.

Hoewel er in de aanhef van artikel 81, 82, 83 en 107, W.Venn. sprake is van “elke” buitenlandse vennootschap, lijkt het moeilijk te verantwoorden dat de Belgische wetgever zonder ernstige en verantwoorde gronden meer zou eisen van buitenlandse dan van soortgelijke Belgische vennootschappen. Toegepast op vennootschappen die ressorteren onder het recht van een ander lidstaat van de Europese Unie, zou dergelijke discriminatie daarenboven strijdig zijn met het beginsel van de vrijheid van vestiging.

Er moet derhalve gesteld worden dat er, conform de rechtspraak en doctrine met betrekking tot de vroegere versie van artikel 198 van de Vennootschapswet, voor deze vennootschappen uit hoofde van artikel 81, 82, 83 en 107, W.Venn., geen verplichting bestaat om hun jaarrekening openbaar te maken. Wel moeten zij hun vennootschapsakten publiceren.



II. VERPLICHTING TOT OPENBAARMAKING VAN DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Overeenkomstig de Elfde Richtlijn, schrijft artikel 81, 82, 83 en 107, W. Venn. (voorheen artikel 198 van de Vennootschapswet) de openbaarmaking voor van zowel de geconsolideerde als de enkelvoudige jaarrekening van de buitenlandse vennootschap die zich in een lidstaat vestigt via de oprichting van een bijkantoor of een centrum van werkzaamheden.

De toepassing van voornoemde beginselen leidt tot volgende conclusies:

1. De Europese kapitaalvennootschappen die, met toepassing van hun nationaal recht en conform de Zevende Richtlijn (83/349/EEG), verplicht zijn een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken, zijn verplicht, bij vestiging in België, die geconsolideerde jaarrekening zoals zij is opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt in het land van herkomst, in België neer te leggen bij de Balanscentrale.
2. De Europese kapitaalvennootschappen die door hun nationaal recht en conform de Zevende Richtlijn zijn vrijgesteld van de verplichting om een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken, op voorwaarde dat een dergelijke jaarrekening op een hoger niveau wordt openbaar gemaakt, zijn, bij vestiging in België, eveneens vrijgesteld van de verplichting om een eigen geconsolideerde jaarrekening openbaar te maken, maar zijn, met toepassing van artikel 81, 82, 83 en 107, W.Venn. en de Zevende Richtlijn, verplicht in België de op een hoger niveau opgestelde geconsolideerde jaarrekening openbaar te maken.
3. Extra-Europese vennootschappen die een met een kapitaalvennootschap naar Europees recht vergelijkbare rechtsvorm hebben, die dochterondernemingen controleren en die qua omvang beantwoorden aan de criteria van de Zevende Richtlijn, zijn verplicht om, bij vestiging in België via een bijkantoor of een centrum van werkzaamheden, naast hun statutaire jaarrekening, ook hun geconsolideerde jaarrekening in België openbaar te maken door neerlegging bij de Balanscentrale.

Voor die extra-Europese vennootschappen rees de vraag of de in België vereiste openbaarmaking bij vestiging in ons land inhoudt dat zij een geconsolideerde jaarrekening met balans, resultatenrekening en toelich-

ting, alsook een cash flow statement openbaar moeten maken, dan wel of zij het integrale dossier openbaar moeten maken dat de genoteerde vennootschappen in bepaalde landen, en met name in de Verenigde Staten, moeten laten registreren bij een overheidsinstantie waar die stukken ter beschikking van het publiek worden gehouden. De Commissie heeft geoordeeld dat de geconsolideerde jaarrekening waarvan sprake in de Elfde Richtlijn en in artikel 81, 82, 83 en 107, W.Venn. moet worden geïnterpreteerd op grond van het Belgische recht en het Europese recht en dat de woorden “*in de vorm waarin deze rekeningen zijn opgesteld, gecontroleerd en openbaar gemaakt volgens het recht van de staat waaronder de vennootschap valt*” bijgevolg niet betekenen dat het integrale voormelde dossier in België openbaar moet worden gemaakt.

4. De verwijzing naar het nationaal recht van de onderneming houdt eveneens een verwijzing naar de definitie van de consolidatiekring in. Het nationaal recht is namelijk van toepassing, wat de consolidatie betreft, in geval van een consortium, wat slechts door een beperkt aantal landen als consolidatiecriterium is ingevoerd.
5. De voornoemde beginselen inzake de openbaarmaking van de statutaire jaarrekening door in België gevestigde vennootschappen die geen kapitaalvennootschap zijn, zijn van overeenkomstige toepassing voor de openbaarmaking van hun geconsolideerde jaarrekening indien die vennootschappen, als ze zouden zijn opgericht in de vorm van een vennootschap naar Belgisch recht, verplicht zouden zijn een geconsolideerde jaarrekening op te stellen en openbaar te maken. Die geconsolideerde jaarrekening zou evenwel moeten worden opgesteld en gecontroleerd volgens de geldende regels in hun land van herkomst.

Het lijkt immers verantwoord, op basis van het niet-discriminatiebeginsel, de openbaarmakingsverplichting uit artikel 81, 82, 83 en 107, W.Venn. te interpreteren in het licht van de openbaarmakingsverplichting die geldt voor Belgische ondernemingen met vergelijkbare rechtsvorm, omvang en structuur, en derhalve aan die buitenlandse vennootschappen geen strengere verplichtingen op te leggen dan aan soortgelijke Belgische vennootschappen. De draagwijdte van de woorden “elke vennootschap” zou derhalve beperkt worden door het niet-discriminatiebeginsel dat wordt gehuldigd door vele internationale verdragen die België heeft ondertekend.



III. SANCTIES

A. Bij de vestiging

De publicatie in België van de (geconsolideerde) jaarrekening moet als een voorwaarde worden beschouwd voor de opening van het bijkantoor of het centrum van werkzaamheden. Derhalve moet de griffier weigeren deze vennootschap in het register van de buitenlandse vennootschappen in te schrijven, indien niet is voldaan aan die openbaarmakingsverplichting.

B. Na de vestiging

Wanneer de jaarrekening niet openbaar wordt gemaakt, zijn de sancties van toepassing die in België voorzien zijn bij niet-openbaarmaking van de jaarrekening, namelijk:

- de strafsancties, zoals bedoeld in de artikelen 91, eerste lid, 1° en tweede lid, en 128, W.Venn.;
- de (verscherpte) burgerlijke aansprakelijkheid van de permanente vertegenwoordiger, (artikel 98, laatste lid juncto artikelen 83, 2° en 107, §1, lid 2, W.Venn.).



BOEKHOUDKUNDIGE VERWERKING VAN KAPITAALSUBSIDIES WAARVAN DE TOEKENNING EN/OF DE UITBETALING OVER VERSCHILLENDE JAREN WORDT GESPREID

ADVIES 2009/3
11 februari 2009

50

TREFWOORDEN

*eventueel recht – kapitaalsubsidie – opschortende
voorwaarde – Vlaams Infrastructuurfonds voor
Persoonsgebonden Aangelegenheden*

Inleiding

Sinds kort bestaan er nieuwe subsidiëeringsvormen ter compensatie van de budgettaire beperkingen van de overheid die het niet langer mogelijk maakten om onder meer infrastructuren voor zorg- en dienstverlening in het kader van persoonsgebonden aangelegenheden via klassieke kapitaalsubsidies te financieren. Hierdoor kunnen de uitbetaling en zelfs de toekenning van de subsidies over verschillende jaren worden gespreid, op basis van een principieel akkoord dat eventueel en naar gelang van het geval, kan leiden tot een vaste en definitieve dan wel een voorwaardelijke verbintenis van de overheid. De Commissie ontving verschillende vragen om advies in verband met de boekhoudkundige verwerking van dit soort subsidies, in casu de alternatieve investeringsubsidies van het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (hierna VIPA).

Het leek de Commissie nuttig om de draagwijdte van haar individuele of algemene adviezen terzake te herhalen en toe te lichten, en op grond daarvan de algemene beginselen te formuleren voor subsidies waarvan de toekenning of uitbetaling over een aantal boekjaren wordt gespreid.

Dit advies – met algemene draagwijdte – is niet alleen bestemd voor handelsvennootschappen, maar ook voor verenigingen zonder winstoogmerk waarop de wet van 17 juli 1975 van toepassing is, onverminderd de eventueel toepasselijke bijzondere regels.

I. OVERZICHT VAN DE ALGEMENE BEGINSELEN

In de huidige stand van de wetgeving gelden, overeenkomstig artikel 95, §2, van het koninklijk besluit van 30 januari 2001 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen (B.S. 6 februari 2001), hierna K.B. W.Venn., voor de boekhoudkundige verwerking van kapitaalsubsidies de volgende regels:

- subsidies worden op het passief van de balans geboekt, eventueel uitgesplitst tussen kapitaalsubsidies en uitgestelde belastingen;
- subsidies worden gelijkmatig met de afschrijvingen op gesubsidieerde investeringen in resultaat genomen.

De subsidies worden geboekt op de datum waarop zij komen vast te staan. De vraag op welk ogenblik het recht op het bekomen van de subsidie komt vast te staan, is een feitelijke aangelegenheid die voor ieder geval afzonderlijk moet worden beoordeeld (advies 125/1, Bull. C.B.N. nr. 7, juni 1980, p. 6).

Wanneer subsidies komen vast te staan nadat reeds met de afschrijving van de gesubsidieerde investeringen is aangevangen, moet de resultatenrekening van het boekjaar waarin de subsidie definitief verworven blijkt, van de subsidies het gedeelte vermelden dat overeenstemt met de reeds verrichte afschrijvingen (advies 125/3, Bull. C.B.N. nr. 7, juni 1980, p. 7, advies 125/3bis, Bull. C.B.N. nr. 9, december 1981, p. 12, advies 125/6, Bull. C.B.N. nr. 18, januari 1986, p. 13).



II. BEOORDELING VAN HET VASTSTAAND KARAKTER VAN HET RECHT OP EEN SUBSIDIE

Zoals eerder gezegd, is de vraag op welk ogenblik het recht op het bekomen van de subsidie komt vast te staan, een feitelijke aangelegenheid die voor ieder geval afzonderlijk moet worden beoordeeld (zie het voormelde advies 125/1). Die beoordeling behoort in eerste instantie tot de bevoegdheid van het bestuursorgaan (advies 148/6, Bull. C.B.N. nr. 34, maart 1995, p. 24-26).

Pas na onderzoek van de aard van de verbintenis van de subsidiërende overheid zal men kunnen uitmaken of het recht op een subsidie al dan niet vaststaat. Aan het ontstaan van het recht op een subsidie kunnen immers bepaalde voorwaarden gekoppeld zijn die bepalend zijn voor de mate waarin dit recht effectief gestalte krijgt. Voor de realisatie- en doeltreffendheidsgraad van dergelijke rechten hanteert de rechtsleer in de regel een schaal met vijf specifieke stadia¹, waarvan wij er drie nader onderzoeken.

A. Vaste en onvoorwaardelijke verbintenis

In dit geval kan geen enkele zekere of onzekere externe gebeurtenis een invloed hebben op het ontstaan van het recht op een subsidie. De subsidie moet worden geboekt zodra de subsidiërende overheid haar verbintenis onvoorwaardelijk en ten belope van het desbetreffende bedrag bevestigt. Ook al geldt daarvoor eventueel een opschortende termijn waarin de eisbaarheid wordt uitgesteld en in schijven opgesplitst, dit vorderingsrecht is ontstaan en staat vast. Deze hypothese stelt geen probleem en de boekhoudkundige verwerking verloopt zoals in voorbeeld 1.

1 Het gaat om de volgende vijf stadia : verworven rechten, rechten met een opschortende termijn, rechten onder opschortende voorwaarde, eventuele rechten en loutere verwachtingen.

B. Vaste verbintenis onder opschortende voorwaarde

Zoals bekend, is een opschortende voorwaarde een toekomstige en onzekere gebeurtenis waarvan de uitvoering van een verbintenis afhangt. Zodra de opschortende voorwaarde vervuld is, kan de verbintenis worden uitgevoerd en wordt zij een zuivere verplichting. Die uitwerking geldt retroactief tot op de datum waarop de verplichting had dienen te worden uitgevoerd, mocht zij niet bezwaard zijn geweest met een opschortende voorwaarde.

Naar het oordeel van de Commissie dient een vordering onder opschortende voorwaarde in de regel niet te worden aangerekend (advies 125/1). De boekhoudkundige verwerking van verrichtingen onder opschortende voorwaarde is nader onderzocht in het advies 148/6. De principes die hierin zijn vastgelegd in verband met verrichtingen die een opbrengst of een kost opleveren, zijn van overeenkomstige toepassing op te ontvangen subsidies.

Er zijn bijgevolg drie hypothesen mogelijk:

1. De opschortende voorwaarde is vervuld

De retroactieve werking van een opschortende voorwaarde impliceert dat de verbintenis (van de subsidiërende overheid) een zuivere verplichting wordt op de datum waarop zij had dienen te worden uitgevoerd mocht zij niet bezwaard zijn geweest met een opschortende voorwaarde. De dienovereenkomstige vordering dient dus te worden toegerekend aan het boekjaar waarin de verrichting is afgesloten, ook al is de voorwaarde pas vervuld na balansdatum, uiteraard in zover de rekeningen nog niet zijn vastgesteld door het bestuursorgaan.

2. De vervulling van de opschortende voorwaarde is onzeker op de datum waarop de jaarrekening wordt opgesteld

Wanneer bij de opstelling van de jaarrekening niet vaststaat dat de opschortende voorwaarde zal worden vervuld, dient de te ontvangen subsidie niet te worden toegerekend aan het boekjaar waarin de voorwaardelijke toekenning is bevestigd.



3. Het staat vast dat de voorwaarde wel / niet zal worden vervuld

Zoals bekend, is een verbintenis voorwaardelijk wanneer zij afhangt van een toekomstige en onzekere gebeurtenis (art. 1168, BW). Hieruit volgt dat, wanneer het bij het opmaken van de jaarrekening vaststaat dat de voorwaarde zal vervuld worden of niet zal vervuld worden, men dan niet meer te maken heeft met een voorwaardelijke verrichting.

Past men dit principe toe op het voorliggende geval, dan zijn er twee mogelijkheden:

- a. Als vaststaat dat de voorwaarde niet zal vervuld zijn, is het ook zeker dat de subsidie niet zal worden uitbetaald. De dienovereenkomstige vordering kan dan ook niet in de jaarrekening worden uitgedrukt en blijft enkel de boekhoudkundige verwerking uit voorbeeld 2 over;
- b. Staat daarentegen vast dat de voorwaarde wel zal vervuld zijn, moet de te ontvangen subsidie worden opgenomen in de jaarrekening over het afgesloten boekjaar en moet de boekhoudkundige verwerking verlopen zoals in voorbeeld 1.

Zoals hiervoor gezegd, dient de vraag of de vervulling van de voorwaarde al dan niet vaststaat – en derhalve of men al of niet te maken heeft met een voorwaardelijke verbintenis in de zin van het Burgerlijk Wetboek - in eerste instantie te worden beoordeeld door het bestuursorgaan.

Met andere woorden, wanneer het recht op uitbetaling van de subsidie nog afhangt van factoren waarop de rechthebbende geen vat heeft, betekent dit naar het oordeel van de Commissie dat de vervulling van de voorwaarde niet vaststaat.

In dat geval zal de rechthebbende bijgevolg moeten vaststellen dat de verrichting nog steeds voorwaardelijk is. Hetzelfde geldt, bijvoorbeeld, wanneer de te ontvangen subsidie nog het fiat moet krijgen van een voorgedijverheid met een discretionaire bevoegdheid.

C. *Eventuele rechten*

Een eventueel schuldvorderingsrecht is het recht waarvan de afloop afhangt van een intrinsieke toekomstige en onzekere gebeurtenis die bepalend is voor een essentieel aspect of bestanddeel van het recht zelf.

Een belangrijke vaststelling is dat eventuele rechten geen retroactieve werking hebben, in tegenstelling tot voorwaardelijke rechten. Naar het oordeel van de Commissie mag er geen eventuele vordering met betrekking tot een te ontvangen subsidie worden geboekt. Bijgevolg dient in casu de boekhoudkundige verwerking uit voorbeeld 2 te worden gevolgd.

III. VOORBEELDEN

Hieronder behandelen wij – op basis van identieke cijfergegevens – het geval van een subsidie die is verkregen om de aanschaffing te financieren van materiële vaste activa, met gespreide uitbetaling over 20 jaar, en het geval van een stroom van over 20 opeenvolgende jaren te verkrijgen subsidies, zoals bij alternatieve VIPA-subsidiëring (cfr. infra).

Investeringsbedrag

10.000.000 euro (waarvan 7.000.000 euro afschrijfbaar op 33 jaar, 2.000.000 euro afschrijfbaar op 20 jaar en 1.000.000 euro afschrijfbaar op 10 jaar), aanschaffing op 1 april van jaar t

Subsidieerbaar geïndexeerd basisbedrag

3.500.000 euro

Berekeningscoëfficiënt van de gebruikstoelage

7,7214%



Jaarlijkse toelage

270.249 euro

Totaal jaarlijkse toelagen

5.404.980 euro (20 x 270.249 euro)

Investeringskrediet

3.500.000 euro op 20 jaar tegen 5% (terugbetaling in vaste jaarlijkse aflossingen na vervallen termijn), beschikbaarstelling van de fondsen op 1 april van jaar t

**Marginale tarief (bij wijze van voorbeeld)
in de vennootschapsbelasting**

25%

A. Voorbeeld 1: Subsidie verkregen om de aanschaffing te financieren van materiële vaste activa, met gespreide uitbetaling over 20 jaar

1. Principes

Na onderzoek is het bestuursorgaan van oordeel dat hij een zuivere schuld-vordering heeft op de subsidiërende overheid (of een redelijke zekerheid omtrent de effectieve uitbetaling van de subsidie(s)) voor een bedrag dat overeenstemt met de totale stroom verwachte betalingen.

2. Inresultaatneming van de kapitaalsubsidie

De kapitaalsubsidie – die overeenstemt met de som van de uit te betalen bedragen (20 x 270.249 euro, hetzij 5.404.980 euro) – wordt gelijkmatig met de afschrijving van de gesubsidieerde vaste activa in resultaat genomen.

In het voorliggende geval financiert de subsidie 35% van de investering. 70% van de investering wordt afgeschreven over 33 jaar (tegen een afschrijvingspercentage van 3%), 20% over 20 jaar (tegen een afschrijvingspercentage van 5%) en 10% over 10 jaar (tegen een afschrijvingspercentage van 10%).

Onderstaande tabel 1 geeft per jaar de inresultaatneming van de kapitaalsubsidie weer. De bedragen in de tabel werden gecorrigeerd om rekening te houden met de investeringsdatum (1 april) en de afschrijving *pro rata temporis* tijdens het eerste boekjaar.

De te ontvangen subsidie wordt a rato van 75% opgenomen in de rubriek *kapitaalsubsidies* en a rato van 25% (tarief Ven.B. in dit voorbeeld) in de rubriek *uitgestelde belastingen*.

Tabel 1: Inresultaatneming van de kapitaalsubsidie (zie p. 41)



Tabel 1: Inresultaattening van de kapitaalsubsidie

Jaar	70%	20%	10%	Totaal		Gecorrigeerde bedragen pro rata temporis	Onttrekking aan uitgestelde belastingen	Saldo afgestelde belastingen	Inresultaat-neming subsidie	Saldo kapitaal subsidie
	3.783.486 3%	1.080.996 5%	540.498 10%	5.404.980						
1	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	167.063	41.766	1.309.479	125.297	3.928.438
2	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	222.751	55.688	1.253.792	167.063	3.761.375
3	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	222.751	55.688	1.198.104	167.063	3.594.312
4	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	222.751	55.688	1.142.416	167.063	3.427.249
5	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	222.751	55.688	1.086.729	167.063	3.260.186
6	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	222.751	55.688	1.031.041	167.063	3.093.123
7	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	222.751	55.688	975.353	167.063	2.926.060
8	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	222.751	55.688	919.666	167.063	2.758.997
9	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	222.751	55.688	863.978	167.063	2.591.934
10	114.651	54.050	54.050	222.751	222.751	222.751	55.688	808.290	167.063	2.424.871
11	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	182.213	45.553	762.737	136.660	2.288.211
12	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	168.701	42.175	720.562	126.526	2.161.685
13	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	168.701	42.175	678.386	126.526	2.035.159
14	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	168.701	42.175	636.211	126.526	1.908.634
15	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	168.701	42.175	594.036	126.526	1.782.108
16	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	168.701	42.175	551.861	126.526	1.655.582
17	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	168.701	42.175	509.686	126.526	1.529.057
18	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	168.701	42.175	467.510	126.526	1.402.531
19	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	168.701	42.175	425.335	126.526	1.276.005
20	114.651	54.050	54.050	168.701	168.701	168.701	42.175	383.160	126.526	1.149.480
21	114.651			114.651	114.651	128.164	32.041	351.119	96.123	1.053.357
22	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	322.456	85.988	967.369
23	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	293.793	85.988	881.380
24	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	265.131	85.988	795.392
25	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	236.468	85.988	709.404
26	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	207.805	85.988	623.415
27	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	179.142	85.988	537.427
28	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	150.480	85.988	451.439
29	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	121.817	85.988	365.450
30	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	93.154	85.988	279.462
31	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	64.491	85.988	193.474
32	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	35.828	85.988	107.485
33	114.651			114.651	114.651	114.651	28.663	7.166	85.988	21.497
34						28.663	7.166	-	21.497	-

3. Schuldaflossingsplan

Onderstaande tabel 2 geeft het aflossingsplan weer voor een krediet van 3.500.000 euro, tegen 5%, terugbetaald in 20 vaste jaarlijkse aflossingen.

Tabel 2: Schuldaflossingsplan

Jaar	Nog versch. saldo	Jaarlijkse aflossing	Jaarlijkse rentelast	Terugbetaling hoofdsom
1	3.500.000	280.849	175.000	105.849
2	3.394.151	280.849	169.708	111.142
3	3.283.009	280.849	164.150	116.699
4	3.166.311	280.849	158.316	122.534
5	3.043.777	280.849	152.189	128.660
6	2.915.117	280.849	145.756	135.093
7	2.780.024	280.849	139.001	141.848
8	2.638.176	280.849	131.909	148.940
9	2.489.236	280.849	124.462	156.387
10	2.332.849	280.849	116.642	164.207
11	2.168.642	280.849	108.432	172.417
12	1.996.225	280.849	99.811	181.038
13	1.815.187	280.849	90.759	190.090
14	1.625.098	280.849	81.255	199.594
15	1.425.503	280.849	71.275	209.574
16	1.215.929	280.849	60.796	220.053
17	995.877	280.849	49.794	231.055
18	764.822	280.849	38.241	242.608
19	522.214	280.849	26.111	254.738
20	267.475	280.849	13.374	267.475



4. Boekingen

Boekingen tijdens het eerste jaar (t)

1. 1 april jaar t:

– Toekenning subsidies		
2915 <i>Renteloze vorderingen op meer dan 1 jaar</i>	5.134.731	
416 <i>Te ontvangen subsidies</i>	270.249	
aan 15 <i>Kapitaalsubsidies</i>		4.053.735
1680 <i>Uitgestelde belastingen op kapitaalsubsidies</i>		1.351.245
– Krediettoezegging		
550 <i>Kredietinstellingen: rekening-courant</i>	3.500.000	
aan 1730 <i>Schulden op rekening</i>		3.500.000
– Aanschaffing vaste activa		
221 <i>Gebouwen</i>	7.000.000	
23 <i>Installaties, machines en uitrusting</i>	2.000.000	
24 <i>Meubilair en rollend materieel</i>	1.000.000	
aan 440 <i>Leveranciers</i>		10.000.000

2. Betaling eerste toelage (jaar t):

550 <i>Kredietinstellingen: rekening-courant</i>	270.249	
aan 416 <i>Te ontvangen subsidies</i>		270.249

3. Einde boekjaar (jaar t):

– Herklassering schuld ²		
1730 <i>Schulden op rekening</i>	105.849	
aan 423 <i>Schulden die binnen het jaar vervallen</i>		105.849
– Herklassering te ontvangen subsidies		
416 <i>Te ontvangen subsidies</i>	270.249	
aan 2915 <i>Renteloze vorderingen op meer dan 1 jaar</i>		270.249
– Intrestregularisatie ³		
6500 <i>Rente, commissies en kosten verbonden aan schulden</i>	131.250	
aan 492 <i>Toe te rekenen kosten</i>		131.250

2 Tabel 2, terugbetaling hoofdsom, jaar 1.

3 Tabel 2, jaarlijkse rentelast, jaar 1, *pro rata temporis* (3/4).

– Afschrijvingen <i>pro rata temporis</i> op vaste activa			
6302 Afschrijvingen en waardeverminderingen			
	<i>vaste activa - toevoeging</i>	309.091	
aan	2219 Afschrijvingen op gebouwen		159.091
	2309 Afschrijvingen op installaties, machines en uitrusting		75.000
	2409 Afschrijvingen op meubilair en rollend materieel		75.000
– Inresultaatsneming <i>pro rata temporis</i> kapitaalsubsidies ⁴			
15	Kapitaalsubsidies	125.297	
1680	Uitgestelde belastingen op kapitaalsubsidies	41.766	
aan	753 Kapitaal- en intrestsubsidies		125.297
	780 Onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen		41.766

Situatie aan het einde van het eerste jaar

Balans 31/12/XXX1			
Materiële vaste activa	9.690.909	Eigen vermogen (buiten resultaat bj. en kapitaal-subsidie)	6.229.751
		Resultaat van het boekjaar	-273.278
Te ontvangen subsidies > 1 jaar	4.864.482	Kapitaalsubsidies	3.926.438
		Uitgestelde belastingen	1.309.479
Te ontv. subs. op ten hoogste 1j.	270.249	Schuld > 1 jaar	3.394.151
		Schulden die binnen het jaar vervallen	105.849
		Toe te rekenen kosten	131.250
Resultatenrekening XXX1			
Toevoeging aan de afschrijvingen	309.091	Kapitaalsubsidies	125.297
Rentelast	131.250	Onttrekkingen aan de uitgestelde belasting	41.766
		Over te dragen verlies	273.278

4 Tabel 1, inresultaatsneming van de subsidie, onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen, jaar 1.



Boekingen tijdens het tweede jaar (t+1)

4. Eerste vervalddag lening⁵:

423	Schulden die binnen het jaar vervallen	105.849	
6500	Rente, commissies, en kosten verbond en aanschulden	43.750	
492	Toe te rekenen kosten	131.250	
aan 550	Kredietinstellingen: rekening-courant		280.849

5. Betaling van de tweede toelage:

550	Kredietinstellingen: rekening-courant	270.249	
aan 416	Te ontvangen subsidies		270.249

6. Einde boekjaar (jaar t+1):

– Herklassering schuld⁶

1730	Schulden op rekening	111.142	
aan 423	Schulden die binnen het jaar vervallen		111.142

– Herklassering te ontvangen subsidies

416	Te ontvangen subsidies	270.249	
aan 2915	Renteloze vorderingen op meer dan 1 jaar		270.249

– Intrestregularisatie⁷

6500	Rente, commissies en kosten verbonden aan schulden	127.281	
aan 492	Toe te rekenen kosten		127.281

– Afschrijving *pro rata temporis* op vaste activa

6302	Afschrijvingen en waardeverminderingen vaste activa-toevoeging	412.121	
aan 2219	Afschrijving op gebouwen		212.121
	2309 Afschrijving op installaties, machines en uitrusting		100.000
	2409 Afschrijving op meubilair en rollend materieel		100.000

5 Tabel 2, jaarlijkse rentelast, jaar 1, *pro rata temporis* (1/4).

6 Tabel 2, terugbetaling hoofdsom, jaar 2.

7 Tabel 2, jaarlijkse rentelast, jaar 2, *pro rata temporis* (3/4).

– Inresultaatneming <i>pro rata temporis</i> kapitaalsubsidie ⁸			
15	<i>Kapitaalsubsidies</i>		167.063
1680	<i>Uitgestelde belastingen op kapitaalsubsidies</i>		55.688
<i>aan 753 Kapitaal- en inrestsubsidies</i>			167.063
	780 <i>Onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen</i>		55.688

Situatie aan het einde van het tweede jaar

Balans 31/12/XXX2			
Materiële vaste activa	9.278.788	Eigen vermogen (buiten resultaat bj. en kapitaal-subsidie)	5.967.073
		Resultaat van het boekjaar	-360.401
Te ontvangen subsidies > 1 jaar	4.594.233	Kapitaalsubsidies	3.761.375
		Uitgestelde belastingen	1.253.792
Te ontv. subs. op ten hoogste 1j.	270.249	Schuld > 1 jaar	3.283.009
		Schulden die binnen het jaar vervallen	111.142
		Toe te rekenen kosten	127.281
Resultatenrekening XXX2			
Toevoeging aan de afschrijvingen	412.121	Kapitaalsubsidies	167.063
Rentelast	171.031	Onttrekkingen aan de uitgestelde belasting	55.688
		Over te dragen verlies	360.401

8 Tabel 1, inresultaatneming van de subsidie, onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen, jaar 2.



Boekingens tijdens het twaalfde jaar (buiten de jaarlijkse aflossing)

7. Betaling van de twaalfde toelage:

550	<i>Kredietinstellingen: rekening-courant</i>	270.249	
aan 416	<i>Te ontvangen subsidies</i>		270.249

8. Einde boekjaar (jaar t+11):

– Herklassering schuld⁹

1730	<i>Schulden op rekening</i>	181.038	
aan 423	<i>Schulden die binnen het jaar vervallen</i>		181.038

– Herklassering te ontvangen subsidies

416	<i>Te ontvangen subsidies</i>	270.249	
aan 2915	<i>Renteloze vorderingen op meer dan 1 jaar</i>		270.249

– Intrestregularisatie¹⁰

6500	<i>Rente, commissies en kosten verbonden aan schulden</i>	74.858	
aan 492	<i>Toe te rekenen kosten</i>		74.858

– Afschrijvingen *pro rata temporis* op vaste activa

6302	<i>Afschrijvingen en waarde-verminderingen vaste activa – toevoeging</i>	312.121	
aan 2219	<i>Afschrijving op gebouwen</i>		212.121
2309	<i>Afschrijving op installaties, machines en uitrusting</i>		100.000

– Inresultaatneming *pro rata temporis* kapitaalsubsidies¹¹

15	<i>Kapitaalsubsidies</i>	126.526	
1680	<i>Uitgestelde belastingen op kapitaalsubsidies</i>	42.175	
aan 753	<i>Kapitaalsubsidies</i>		126.526
780	<i>Onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen</i>		42.175

9 Tabel 2, terugbetaling hoofdsom, jaar 12.

10 Tabel 2, jaarlijkse rentelast, jaar 12, *pro rata temporis* (3/4).

11 Tabel 1, inresultaatneming van de subsidie, onttrekkingen aan de uitgestelde belastingen, jaar 12.

Situatie aan het einde van het twaalfde jaar

Balans 31/12/XX12			
Materiële vaste activa	5.599.629	Eigen vermogen (buiten resultaat bj. en kapitaal-subsidie)	3.774.239
		Resultaat van het boekjaar	- 245.387
Te ontvangen subsidies > 1 jaar	1.891.743	Kapitaalsubsidies	2.161.685
		Uitgestelde belastingen	720.562
Te ontv. subs. op ten hoogste 1j.	270.249	Schuld > 1 jaar	1.815.187
		Schulden die binnen het jaar vervallen	181.038
		Toe te rekenen kosten	74.858

Resultatenrekening XX12			
Toevoeging aan de afschrijvingen	312.121	Kapitaalsubsidies	126.526
Rentelast	101.966	Onttrekkingen aan de uitgestelde belasting	42.175
		Over te dragen verlies	245.387



B. Voorbeeld 2: Stroom van over 20 opeenvolgende jaren te verkrijgen subsidies, zoals bij alternatieve VIPA-subsidiëring

1. Principes

De procedure voor de toekenning van subsidies wordt vastgelegd in het besluit van de Vlaamse Regering van 1 september 2006 tot regeling van de alternatieve investeringsubsidies verstrekt door het Vlaams Infrastructuurfonds voor Persoonsgebonden Aangelegenheden (B.S. 24 oktober 2006), hierna VIPA-besluit genoemd.

Voor de toekenning van dergelijke subsidies gelden de volgende principes:

- om in aanmerking te komen voor een gebruikstoelage voor een bepaald project moet de initiatiefnemer beschikken over een door de Minister goedgekeurd masterplan en over een principieel akkoord van de Minister;
- gedurende twintig opeenvolgende jaren kan het Fonds jaarlijks aan de initiatiefnemers, op basis van de jaarlijkse aanvragen en binnen de perken van de begrotingskredieten, onder bepaalde voorwaarden een gebruikstoelage verstrekken;
- het jaarlijkse bedrag van de jaarlijkse gebruikstoelage wordt berekend door een coëfficiënt toe te passen op het basisbedrag dat wordt berekend en vastgesteld op de datum van het oorspronkelijk principieel akkoord;
- ieder jaar gelden de voorwaarden zowel voor het principe voor de toekenning van een gebruikstoelage, als voor het bedrag hiervan.

2. Aard van het principieel akkoord

Een principieel akkoord houdt in dat het project van de initiatiefnemer gedurende twintig opeenvolgende jaren in aanmerking komt voor een gebruikstoelage (artikel 30, §6, VIPA-besluit). Die jaarlijkse gebruikstoelage wordt berekend door een coëfficiënt toe te passen op het totale bedrag

(basisbedrag) dat wordt berekend en vastgesteld, in functie van het project, op de datum van het oorspronkelijk principieel akkoord (artikel 3, tweede lid, VIPA-besluit).

Ieder jaar moet de initiatiefnemer van een project een formele aanvraag voor een gebruikstoelage indienen bij het Fonds. Na onderzoek beslist het Fonds over de toekenning van de jaarlijkse gebruikstoelage en het bedrag ervan (dat proportioneel kan worden verminderd), op basis van criteria van diverse aard die in het VIPA-besluit zijn vastgelegd. Bij de beslissingen van het Fonds wordt bovendien rekening gehouden met de beschikbare begrotingskredieten (art. 3, eerste lid en art. 35, VIPA-besluit). De Commissie is dan ook van oordeel dat, in de huidige stand van de wetgeving, de initiatiefnemer van een project bij de toezegging van een principieel akkoord geen enkele vordering heeft op het Fonds, doch enkel het recht om, in het kader van een goedgekeurd masterplan, een jaarlijkse gebruikstoelage te vragen gedurende twintig opeenvolgende jaren.

Naar het oordeel van de Commissie zou de datum waarop het recht op een VIPA-gebruikstoelage komt vast te staan, onmogelijk kunnen samenvallen met de datum van de toezegging van een principieel akkoord, gelet op het ontbreken van enige vaste verbintenis vanwege de subsidiërende overheid enerzijds, en op de discretionaire bevoegdheid van die overheid bij het onderzoek van de jaarlijkse aanvragen anderzijds.

In casu vertoont het recht op een subsidie veel gelijkenis met een eventueel recht.

3. Aard van de jaarlijkse gebruikstoelagen

De jaarlijkse gebruikstoelagen van het Fonds zijn bestemd om in de verzorgingssector, met het oog op een wijziging of uitbreiding van de bestaande infrastructuur, bouwwerken te financieren.

Dit soort subsidie beantwoordt aan de definitie van kapitaalsubsidies die overeenstemmen met *“de subsidies toegekend door de overheid, die rechtstreeks verbonden zijn met investeringen bestemd om het bedrijf (in de ruime zin van het woord) van de onderneming van nut te zijn, met uitslui-*



ting van de tussenkomsten in de kosten van leningen die werden aangegaan voor de financiering van deze investeringen” (advies 125/5, Bull. C.B.N., nr. 9, december 1981, p. 13).

Het bedrag van de jaarlijkse gebruikstoelage wordt berekend door een coëfficiënt toe te passen op het basisbedrag dat wordt vastgesteld op de datum van het oorspronkelijk principieel akkoord¹².

De Commissie is dan ook van oordeel dat de jaarlijkse gebruikstoelagen integraal als kapitaalsubsidies dienen te worden beschouwd.

4. Inresultaatneming van de kapitaalsubsidie

De subsidie wordt gelijkmatig met de afschrijving van de gesubsidieerde vaste activa in resultaat genomen. Aangezien echter de meeste subsidies pas komen vast te staan nadat men met de afschrijving van de gesubsidieerde investeringen is kunnen beginnen, dient in de resultatenrekening van het boekjaar waarin elke subsidie definitief is verworven, het gedeelte van de subsidies te worden opgenomen dat overeenstemt met de reeds verrichte afschrijving. In de onderstaande tabel 3 wordt dit principe toegelicht.

Tabel 3: Inresultaatneming van de subsidie (zie p. 52)

12 De som van de aldus berekende jaarlijkse gebruikstoelagen is groter dan dit basisbedrag. Men zou derhalve kunnen stellen dat het eventuele positieve verschil tussen het totaalbedrag van de jaarlijkse gebruikstoelagen en het geïndexeerde te subsidiëren basisbedrag neerkomt op een intrestsubsidie. Dit verschil zou kunnen worden uitgelegd als de wil van de overheid om de kosten te financieren die de vereniging voor de financiering van het project moet dragen, omdat de toekenning en betaling van de toelage over twintig jaar worden gespreid.

Mocht dat zo zijn, dan zou het gedeelte van de toelage dat overeenstemt met de financieringskosten, moeten worden opgenomen in de resultatenrekening van het boekjaar waarin de toelage is verstrekt, en wel op basis van een vast rendementspercentage.

Uit nauwkeurig onderzoek van de toekenningsvoorwaarden voor VIPA-gebruikstoelagen kan evenwel niet worden opgemaakt dat het voornoemde verschil dient te worden gelijkgesteld met een intrestsubsidie, onder meer om volgende redenen:

- de bestemming van de toelage slaat niet op de rente op een schuld;
- het basisbedrag waarop het principieel akkoord betrekking heeft, is niet de toelage, maar de berekeningsbasis om de jaarlijkse gebruikstoelagen te kunnen vaststellen.

Tabel 3 : Inresultaatneming van de subsidie

Jaar	1		pro rata temporis	2		3		18	19		20		Inresultaat nemning	Gecumuleerde inres. neming	Gecumuleerde toelagen	Saldo kapitaal subsidie
	270.249	11.138		270.249	11.138	270.249	11.138		270.249	270.249	270.249	270.249				
1	11.138	8.353											8.353	270.249	261.896	
2	11.138	11.138	19.491										30.628	38.981	540.498	501.517
3	11.138	11.138	11.138	30.628									52.903	91.885	810.747	718.862
4	11.138	11.138	11.138	11.138									75.178	167.063	1.080.996	913.933
5	11.138	11.138	11.138	11.138									97.453	264.516	1.351.245	1.086.729
6	11.138	11.138	11.138	11.138									119.728	384.245	1.621.494	1.237.249
7	11.138	11.138	11.138	11.138									142.004	526.249	1.891.743	1.365.494
8	11.138	11.138	11.138	11.138									164.279	690.527	2.161.992	1.471.465
9	11.138	11.138	11.138	11.138									186.554	877.081	2.432.241	1.555.160
10	11.138	11.138	11.138	11.138									208.829	1.085.910	2.702.490	1.616.580
11	8.435	9.111	9.111	9.111									208.808	1.294.718	2.972.739	1.678.021
12	8.435	8.435	8.435	8.435									218.922	1.513.640	3.242.988	1.729.348
13	8.435	8.435	8.435	8.435									235.792	1.749.432	3.513.237	1.763.805
14	8.435	8.435	8.435	8.435									252.662	2.002.095	3.783.486	1.781.391
15	8.435	8.435	8.435	8.435									269.532	2.271.627	4.053.735	1.782.108
16	8.435	8.435	8.435	8.435									286.403	2.558.030	4.323.984	1.765.954
17	8.435	8.435	8.435	8.435									303.273	2.861.302	4.594.233	1.732.931
18	8.435	8.435	8.435	8.435			176.747						320.143	3.181.445	4.864.482	1.683.037
19	8.435	8.435	8.435	8.435			8.435	185.182					337.013	3.518.458	5.134.731	1.616.273
20	8.435	8.435	8.435	8.435			8.435	8.435	193.617				353.883	3.872.341	5.404.980	1.532.639
21	5.733	6.408	6.408	6.408			6.408	6.408	6.408	6.408			128.164	4.000.504	5.404.980	1.404.476
22	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	4.115.155	5.404.980	1.289.825
23	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	4.229.806	5.404.980	1.175.174
24	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	4.344.457	5.404.980	1.060.523
25	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	4.459.109	5.404.980	945.872
26	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	4.573.760	5.404.980	831.220
27	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	4.688.411	5.404.980	716.569
28	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	4.803.062	5.404.980	601.918
29	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	4.917.713	5.404.980	487.267
30	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	5.032.364	5.404.980	372.616
31	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	5.147.015	5.404.980	257.965
32	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	5.261.666	5.404.980	143.314
33	5.733	5.733	5.733	5.733			5.733	5.733	5.733	5.733			114.651	5.376.317	5.404.980	28.863
34		1.433	1.433	1.433			1.433	1.433	1.433	1.433			28.663	5.404.980	5.404.980	-



5. Boekingen

In dit voorbeeld is de begunstigde een VZW die niet onder de vennootschapsbelasting valt. Dus geen opsplitsing tussen kapitaalsubsidie en uitgestelde belastingen. Ook de nomenclatuur van de rekeningen is die van het rekeningstelsel voor VZW's (voornoemd koninklijk besluit van 19 december 2003).

Boekingen tijdens het eerste jaar (t)

1. <u>Toezegging principieel akkoord</u> (de aard v.h. principieel akkoord v.d. Minister zou in de toelichting vermeld moeten worden)		
2. <u>Krediettoezeggingen:</u>		
550 Kredietinstellingen: rekening-courant	3.500.000	
aan 1730 Schulden op rekening		3.500.000
– Investering op 1 april jaar t		
221 Gebouwen	7.000.000	
23 Installaties, machines en uitrusting	2.000.000	
24 Meubilair en rollend materieel	1.000.000	
aan 440 Leveranciers		10.000.000
3. <u>Toezegging eerste toelageopname jaar t:</u>		
416 Te ontvangen subsidies	270.249	
aan 15 Kapitaalsubsidies		270.249
4. <u>Betaling eerste toelage:</u>		
550 Kredietinstellingen: rekening-courant	270.249	
aan 416 Te ontvangen subsidies		270.249
5. <u>Einde boekjaar (jaar t):</u>		
– Herklassering schuld		
1730 Schulden op rekening	105.849	
aan 423 Schulden die binnen het jaar vervallen		105.849

– Intrestregularisatie			
6500	Rente, commissies en	131.250	
	kosten verbonden aan schulden		
aan 492	Toe te rekenen kosten		131.250
– Afschrijvingen <i>pro rata temporis</i> op vaste activa			
6302	Afschrijvingen op materiële vaste	309.091	
	activa – toevoeging		
aan 219	Afschrijvingen op gebouwen		159.091
2309	Afschrijvingen op installaties,		75.000
	machines en uitrusting		
2409	Afschrijvingen op meubilair		75.000
	en rollend materieel		
– Inresultaatneming <i>pro rata temporis</i> kapitaalsubsidie ¹³			
15	Kapitaalsubsidies	8.353	
aan 736	Kapitaal- en intrestsubsidie		8.353

Situatie aan het einde van het eerste jaar

Balans 31/12/XXX1			
Materiële vaste activa	9.690.909	Eigen vermogen (buiten resultaat bj. en kapitaal-subsidie)	6.229.751
		Resultaat van het boekjaar	-431.988
		Kapitaalsubsidies	261.896
		Schuld > 1 jaar	3.394.151
		Schulden die binnen het jaar vervallen	105.849
		Overlopende rekeningen	131.250
Resultatenrekening XXX1			
Toevoeging aan de afschrijvingen	309.091	Kapitaalsubsidies en rente	8.353
Rentelast	131.250		
		Over te dragen verlies	431.988

13 Tabel 3, inresultaatneming van de subsidie, jaar 1.



Boekingens tijdens het tweede jaar (t+1)

6. Eerste vervalddag lening op 31 maart (t+1):

423	<i>Schulden die binnen het jaar vervallen</i>	105.849	
6500	<i>Rente, commissies en kosten verbonden aan schulden</i>	43.750	
492	<i>Toe te rekenen kosten</i>	131.250	
aan 550	<i>Kredietinstellingen: rekening-courant</i>		280.849

7. Toezegging tweede toelageopname:

416	<i>Te ontvangen subsidies</i>	270.249	
aan 15	<i>Kapitaalsubsidies</i>		270.249

8. Betaling tweede toelage

550	<i>Kredietinstellingen: rekening-courant</i>	270.249	
aan 416	<i>Te ontvangen subsidies</i>		270.249

9. Einde boekjaar (jaar t+1):

– Herklassering schuld

1730	<i>Schulden op rekening</i>	111.142	
aan 423	<i>Schulden die binnen het jaar vervallen</i>		111.142

– Intrestregularisatie

6500	<i>Rente, commissies en kosten verbonden aan schulden</i>	127.281	
aan 492	<i>Toe te rekenen kosten</i>		127.281

– Afschrijvingen *pro rata temporis* op vaste activa

6302	<i>Afschrijvingen op materiële vaste activa - toevoeging</i>	412.121	
aan 2219	<i>Afschrijvingen op gebouwen</i>		212.121
2309	<i>Afschrijvingen op installaties, machines en uitrusting</i>		100.000
2409	<i>Afschrijvingen op meubilair en rollend materieel</i>		100.000

– Inresultaatneming *pro rata temporis* kapitaalsubsidie¹⁴

15	<i>Kapitaalsubsidies</i>	30.628	
aan 736	<i>Kapitaal- en intrestsubsidie</i>		30.628

¹⁴ Tabel 3, inresultaatneming van de subsidie, jaar 2.

Situatie aan het einde van het tweede jaar

Balans 31/12/XXX2			
Materiële vaste activa	9.278.788	Eigen vermogen (buiten resultaat bj. en kapitaal-subsidie)	5.808.363
		Resultaat van het boekjaar	-552.523
		Kapitaalsubsidies	501.517
		Schuld > 1 jaar	3.283.009
		Schulden die binnen het jaar vervallen	111.142
		Overlopende rekeningen	127.281
Resultatenrekening XXX2			
Toevoeging aan de afschrijvingen	412.121	Kapitaalsubsidies en rente	30.628
Rentelast	171.031		
		Over te dragen verlies	552.523

Boekingens tijdens het twaalfde jaar

10. Toezegging twaalfde toelageopname (jaar t+11):

416 Te ontvangen subsidies	270.249	
aan 15 Kapitaalsubsidies		270.249

11. Betaling twaalfde toelage:

550 Kredietinstellingen: rekening-courant	270.249	
aan 416 Te ontvangen subsidies		270.249

12. Einde boekjaar (jaar t+11):

– Herklassering schuld		
1730 Schulden op rekening	181.038	
aan 423 Schulden die binnen het jaar vervallen		181.038
– Intrestregularisatie		
6500 Rente, commissies en kosten verboden aan schulden	74.858	
aan 492 Toe te rekenen kosten		74.858



– Afschrijvingen <i>pro rata temporis</i> op vaste activa			
6302	Afschrijvingen op materiële	312.121	
	vaste activa - toevoeging		
aan 2219	Afschrijvingen op gebouwen		212.121
2309	Afschrijvingen op installaties, machines en uitrusting		100.000
– Inresultaatneming <i>pro rata temporis</i> kapitaalsubsidies ¹⁵			
15	Kapitaalsubsidies	218.922	
aan 736	Kapitaal- en interestsubsidie		218.922

Situatie aan het einde van het twaalfde jaar

Balans 31/12/XX12			
Materiële vaste activa	5.599.629	Eigen vermogen (buiten resultaat bj. en kapitaal-subsidie)	1.994.363
		Resultaat van het boekjaar	-195.166
		Kapitaalsubsidies	1.729.348
		Schuld > 1 jaar	1.815.187
		Schulden die binnen het jaar vervallen	181.038
		Overlopende rekeningen	74.858
Resultatenrekening XX12			
Toevoeging aan de afschrijvingen	312.121	Kapitaalsubsidies en rente	218.922
Rentelast	101.966		
		Over te dragen verlies	195.166

15 Tabel 3, inresultaatneming van de subsidie, jaar 12.

Lay-out en zetwerk
KARAKTERS, GENT